

Поштовани Ранко,

сајт је одличан, само напред!

Ја сам Бранко Стевановић, једно сам по звању, друго сам по занимању, а по души словољуб.
Ћирилична слова почео сам да правим из нужде јер нисам имао чиме да пишем, добро, признајем мало и у инат. Прву гравуру сопственом ћирилицом и *CNC* машином направио сам 1988. за изложбу Вуковој задужбини, посвећену ћириличним писмима 1989. године. Први *NeXTstation* са скенером и *FireWare* ласерским штампачем само због развоја ћирилице увезао сам 1991. Од *Adobe*-а из Америке купио сам *Adobe Illustrator 3.0* за *NeXT*, и као први купац у Србији (можда и једини) целе латиничне, ћириличне и експерт фамилије *Adobe*-овог фонта *Minion*. Од немачког *Linotype* института купио сам *Helvetica Medium*, а неколико година касније и *Power Macintosh* са *LaserWriter Select* штампачем. Одмах затим велики дигитализер и плотер *B1* формата. У пролеће 1992. запослио сам дизајнера и машинског инжењера да убрзам развој ћириличних слова. Због немогућности да направим квалитетне ћириличне *.shx* фонтове за *AutoCAD* запослио сам првог па онда и другог програмера у *C*-у. Први фонт-едитор за своје потребе направио сам 1994. Први озбиљнији Мулти-језички технички фонт *Orach Technic 2.3* са 400 карактера ћириличним, латиничним, грчким, и арапским словима 1994. год. Развој специјалног фонт едитора трајао је све до 2001. године када је компетирана *NT* варијанта овог фонт едитора. Сав мој рад на фонтовима у протеклих 15 година своди се углавном на 4 фонта. Један *Sans Serif*-ни, један *Serif*-ни, један *Technical* и један *Script*, и то само у једној тежини-стилу, тежине отприлике нешто као *semibold*. Сва четири имају преко 600 карактера, а само *Technic* има поред горе наведених завршена арапска, хебрејска и јапанска слова. Сви фонтови су у формату *Type 1*, *TrueType*, *CAD* *-.shx*, и сопственом *.eff* (*engraving font format*), а биће и *Open Type* ако Бог да. У лето 2001. на предлог директора музеја Николе Тесле поставио сам у његовој канцеларији преглед (*B1*) фонта *Orach Technic 3.5* са око 750 карактера и насловом: **Техничко писмо којим Срби у Србији пишу на почетку новог миленијума у недостатку стандарда. Моле се задужени за стандарде да направе овакве или боље фонтове као стандардне.**

Верујем да само место на којем живим и радим, епицентар Винчанског писма (најстаријег писма које је човечанство видело) само од себе генерише слова у мени, хтео ја то или не. Што каже Зоран Костић, баш у време најтежих санкција направили смо највише (он и ја, али посебно). Можда и несвесно да покажемо свету да ми Срби нисмо неки дивљи народ како они тврде и да не дишемо испод воде кроз трску док нас они бомбардују. Добро, истини за вољу, нисмо знали шта друго да радимо док су бомбе данима падале. Преправимо ти ми лако наше ћирилично Ж у лук и стрелу, само скинемо горњи леви и десни буздован, па удри по авионима. Дон Кихот је био мала беба за нас. Зато сада само наш **српски Орач Техник** (*Orach Technic*) колико ја знам у целом свету може једним истим стилем технички да пише: ћирилицу, латиницу, грчки, арапски, хебрејски, јапански, бројеве (ћирилично-латиничне, арапске и римске), математички слог, знаке симболе, стрелице, Брајево писмо и још штошта. Фонт има 1150 карактера и није по *Unicode* стандарду - намерно, и није готов, и неће бити никад. Служи у личне сврхе. Започео сам и координацију са библиотекама 190 земаља да направим *SopstvenCode* али признајем, време је брже.

Ђерка Бојана је пре две године стекла најнекомерцијалније звање на нашем подневљу, звање-типографа. На срећу знамо да се од овога заната ни жута банка, како народ каже, не може зарадити, а камоли живети, па зато стално учимо и радимо безброј разних послова не бисмо ли овде преживели.

Ово ти пишем из улице Драгише Витошевића, твога земљака из Горње Груже, доктора књижевности са Сорбоне који је написао прелепу књигу **Дародавци из прикрајка**. Можда и због тога можемо да будемо на ти. Да је Драгиша сада жив можда би у неком новом издању Дародаваца из прикрајка и тебе поменуо. Али не брине много, има он ћерку Невену која је озбиљан дечији писац, и која те сигурно посматра. И није случајно што је већ и Буквар написала. Њена библиотека у једном селу у Горњој Гружи вероватно је најбоља приватна библиотека у Србији.

Гледајући твој сајт добио сам неке идеје које ти шаљем, а ти их користи ако ти се свиде, сајт је твој, и како народ каже *ко најрави буре, меће чей иде хоће*.

прва идеја на следећем листићу

прва идеја

На насловној страни твога сајта, **на Срећење Господње**, 15-ог фебруара 2003. поставити проглас.

У ИМЕ НАРОДА тражимо од владе Србије да **до Ђурђевдана** задужи ЈУС и Вукову задужбину (а може и неке друге, народну библиотеку и факултет примењене уметности), да направе план израде ћириличних фонтова **до Видовдана 2003**, а прву фамилију ћирилично-латиничног фонта **до Митровдана 2003**, јер је народу догорело до ноктију.

Образложење: ЈУС са својих 200 људи није то направио за протеклих 50 година, а Вукова задужбина за својих 20 година, иако им је то био основни задатак. Правдали су се да немају пара. Не желимо да им сабирамо колико су потрошили, нити да користимо ружне речи сем ако нас на то не буду приморали или изазвали. Знамо да је садашња влада писмена и образована, да има пуне руке важних послова, зато овим апелом желимо да помогнемо влади, покренемо и усмеримо акцију за добробит ћирилице.

Казнене одредбе у случају неиспуњавања обавеза:

ЈУС-у, Вуковој Задужбини, Народној библиотеци, Факултету:
симболичне су, али се морају спровести.

Уколико задатак задужени за то не ураде до датих рокова и резултати се не појаве на њиховим сајтовима, продаће се на јавној лицитацији аутомобили који возе директоре ових установа у року од 7 дана, а износ ће се употребити за алтернативно решење израде фонтова. У другом пословном ауту, сем Југа 45, неће смети да се возе у току свог директорског мандата. (Ово друго из разлога да директори не би продали свој старији модел, а после купили најновији *AUDI V8*).

Влади:

Верујемо у успех, а уколико влада не одреагује до Ђурђевдана остаће проглас на сајту да стоји, да се види ко је и шта је у овој Србији за ћирилицу урадио.

Затим о овоме обавестити Владу, а медије да прате збивања, такође обавестити, ЈУС, Вукову задужбину, народну библиотеку и Факултет примењених уметности да одмах почну са радом и да не чекају Ђурђевдан и налог Владе.

Што би смо се ми као народ око тога грчили и мучили кад ове установе и данас постоје, и за то примају паре. Ако не желе ово да раде треба одмах да се изјасне дан-два по Ђурђевдану, а не да чекају Видовдан јер ће се онда на сајту ћирилице видети још нешто, на пример тражићемо од нашег Ђелића да нам достави колики је буџет ових установа. Овај народ има право да зна кога колико и зашто плаћа.

Чланак Зорана Костића о могућој организацији за израду фонта је добар, скроман по средствима а обиман по броју фонтова, предлажем да га он мало препакује, допуни и да се исти постави као готова алтернатива, шта радити са парама које би се добиле од продаје директорских аутомобила.

*****Тек да се њодејшимо да не заборавимо и да њоново не ѡрејшимо.**

Замолио сам Госпођу Десанку Латковић, тада заменика а после мислим и директора Вукове задужбине када је била у посети мојој фирми мислим 1992. године у вези ћириличних фонтова да утиче да се промени план цењене комисије Вукове задужбине, састављене од наших угледнијих професора и академика, и да се план комисије о изради 10 стандардних ћириличних фонтова у наредне 2-3 године смањи само на пар или један фронт. То сам и детаљно тада образложио, да је то велики и озбиљан посао да ја то радим као посао а не само као хоби па да зато то и знам. Нека цењена господа професори који су цео радни век примали плате од овог народа у сврху преношења културе народу, сами направе бар једну стандардну ћириличну фронт фамилију и нека је Вукова задужбина бесплатно дели народу, да не гребемо више прстима по песку цртајући слике и да нам се имена могу прочитати. Лако је окупити се у *Божансѡвену КОМИСИЈУ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ЛИКОВА ЋИРИЛИЧНИХ ПИСАМА* па онда чекати да неко други (за њих по звању неук и неписмен) као хобиста или будала-занесењак направи народу фронт, који ће они оцењивати. Колико је мени познато комисија до данас није направила ни један једини фронт нити неки као стандард усвојила.(види и следећу сѡрану)

Морам да напоменем још и то да су у то време Зоран Костић и Ђорђе Живковић понудили Вуковој задужбини коректну фамилију ћирилчних слова по повољној цени, која је могла без икаквих исправки да постане стандард, а да се током година кроз нове верзије и нова сазнања дорађује знањем целог народа. Камо лепе среће да је наша цењена комисија то **подпомогла**, сада би Зоки те фонтове бесплатно (знам га) прекомпајлирао у *OpenType*, дорадио и народу подарио. Имали бисмо одавно лепа стандардна ћирилична слова. Такође сам госпођи Десанки Латковић (која је једина имала снаге и жеље да ме саслуша) сугерисао да се повежу и укључе у рад некако нашег Јовицу Вељовића, за кога није било разумевања на факултету, па сад уместо код нас предаје на *Linotype* институту, а његове фонтове продаје *Adobe*, *Monotype*, *Linotype* и друге највеће типографске куће на свету.

Дојунске одредбе збој нашеј наслеђа:

Изричито влада треба да донесе решење у овом пројекту да ни један једини динар не смеју примити ни по ком основу, људи који су примали до данас плате од овог народа као професори факултета или културних установа, а за узврат овај пробем нису решили, или су га можда на послу и решили па сада желе да га приватно уновче. Имали су професори факултета и *Macintosh*-е и простор и талентоване студенте док смо ми који смо били на другој страни радили, изнајмљивали простор, примали и плаћали људе, куповали скупу опрему и правили слова да бисмо имали чиме да пишемо и радимо. Најтужније за мене је било то што сам њихове студенте морао учити као ђаке прваке. Не претерујем тако ми слова, ово сам морао да им причам - свима: „Децо моја драга, *Adobe* је америчка фирма, *Monotype* је енглеска а *Linotype* немачка фирма, *Fontographer* је програм за израду слова, ово вам је *Font Family* а ово *Font Style*, *Machintosh* је рачунар, ово му је тастатура а ово миш. Не тврдим да ово професори не знају, али тврдим да студенте нису ништа научили, у то сам се добро уверио морајући све лично да их основном научим и то учење да им платим, не би ли дошао у ситуацију да са њима отпочнем да радим. Бирам речи колико год могу да ово најбезболније за професоре испричам, уколико ме неко од професора буде због овога прозвао причаћу детаљније како је било и како је. Сада изгледа невероватно али нама који смо сами радили слова ни основно средство нам се није рачунало као трошак већ смо опрему куповали из својих нето зарада. Ни један једини динар нам се није могао умањити на име уложеног у развој. Народ је наша слова очима користио, препознавао лепо и давао нам снагу за нови рад. Зна се да је посао државе да народу направи слова, и у ту сврху културне земље одвајају огромна средства.

Уколико професори и остали који су од државе били плаћени желе да се укључе у овај посао могу да се укључе, али само добронамерно, показујући конкретним примером-цртежом, скицом како и шта треба исправити-дорадити, кад већ цео фронт нису сами направили, а не да словотворце само теоретски и начелно критикују, позивајући се на своју титулу. Наравно радо ће народ и сада прихватити њихове фонтове уколико су добри. Они су требали да буду носиоци ове акције а не ми рабације-народ, других звања и занимања.

Зар ми народ професоре треба да подсетимо да је у нашем православљу рад Света ствар, да је Гордост највећи грех, а да је покајање највећа Врлина. Да професор треба студента да научи свим својим знањем не би ли се ученик касније уздигао изнад њега и тиме професор прославио самог себе.

дружица идеја

Објавити на сајту парољу родитељима: **НЕ ДАЈТЕ ДЕЦИ ДА УЧЕ ЗА ТИПОГРАФА АКО ИХ ВОЛИТЕ!** сем ако имате довољно зарађених пара да их цео живот финансирају.

Пуно те поздрављам, са жељом да овај сајт постане стециште људи добре воље и добрих намера. Верујем у ретке младе као сто си ти и теби слични, треба да се окупите.

Бранко Стевановић
Београд
ноћ 02/03. фебруара 2003.

П.С.

Ранко, уколико ово писмо поставиш на сајт треба да стоји и ово да неко нешто друго не помисли. Не нудим на продају ништа своје-ниједан фронт, једноставно знам, не може се неписменом народу продати слово, он ставља палац уместо потписа и њему је то доста. Не нудим се ни у какве комисије, али знам и то да свет почива на заблудама младих да се он лако може променити, и да понесени својом огромном младалачком енергијом они некад уз повољан ветар и полете, промене свет.

Ово писмо сматрам овог момента као свој допринос развоју ћирилице у Србији.

И наравно да стојим Ћирилицу увек на располагању.